

IDROTTSRÖRELSENS RÖTTER

En av de allra första svenska idrottsföreningarna överhuvudtaget var ett bohuslänskt initiativ. Det var Bohuslänska curlingklubben, grundad 1852. Den tidigaste svenska idrottsrörelsen var annars till stora delar en stadsföreteelse som växte fram under 1800-talets senare hälft. Bland grenarna fanns friidrott, cykel och rodd. Det rörliga friluftslivet växte också fram under samma period. Sitt genombrott som folkrörelse fick idrotten åren före första världskriget och den kom under mellankrigstiden att utvecklas till en massrörelse.

Idrottsrörelsen brukar räknas till de tidiga svenska folkrörelserna, dit även väckelserörelsen, nykterhetsrörelsen och arbetarrörelsen förs.

De första svenska föreningarna för "fri idrott" bildades under 1800-talets sista decennium. Den första svenska fotbollsmatchen med moderna regler spelades i Göteborg år 1892. Sex år senare bildades Svenska fotbollförbundet. Serietävlingar genomfördes redan kring förra sekelskiftet och 1910 lades grunden till det nationella seriesystemet.

UTGÅNGSPUNKTEN

Tips om fler besöksmål hittar du på Bohusläns museum samt på www.utgangspunkten.se

IDEFJORDSVALLEN:

Krokstrand är beläget i östra delen av Strömstads kommun invid Idefjordens strand och gränsen mot Norge. Från väg E6 vid Skee tag av på väg 164 mot Åmål och Bullarebygden. Efter 500 meter sväng vänster mot Skee kyrka. 1,5 kilometer efter kyrkan sväng höger mot Krokstrand. Därefter är det skyltat ända fram till samhället. Enstaka bilar kan parkera vid fotbollsplanen.

Foto: Andreas Hansen, Bohusläns museums arkiv. xxx. Tryck: Mediaprint, Bohusläns museum, 2007.

IDEFJORDSVALLEN:

På toppen av stenhuggarsamhället Krokstrand, med fjord och grannland i blickfånget, ligger Idefjordsvallen. Här har många stenhuggare kickat boll sedan den pampiga invigningen i augusti 1938.

IDEFJORDSVALLEN: Bollspel på stenhuggarsamhällets topp

Husbyggande och stadstillväxt lägger grunden för Krokstrands stenindustri. Det är 1880-tal och folk flyttar in, butiker öppnar och bygden tätnar. Man hugger bergssidornas granit och som gatsten, "knott", skeppas stenen till ett Europa stätt i förvandling och växande.

Folkrörelserna växer fram även i Krokstrand. I början av det nya seklet uppförs såväl nykterhetsloge som Folkets Hus. Idrottsrörelsen lever också. Fotbollslag finns åtminstone från 1910-talets början. Man spelar på en provisorisk plan, en bit slät mark som kallas Kroksjålet.

År 1926 strejkar stenarbetarna och passar då på att bygga en riktig fotbollsplan, hemmaarena för nybildade Krokstrands IF. Fem år senare flyttas matcherna till den norska sidan av Idefjorden. Planen är för dålig. 1936 beviljas ansökan om att få anlägga en bättre fotbollsplan med finansiering genom 1930-talets

statliga krishjälpsmedel. Nödhjälpsarbetare från Skee och intresserade krokstrandsbor flyttar 18 000 kubikmeter jord och sten och skapar en magnifik idrottsplats med utsikt över fjord och skog. Kronan på verket är läktaren huggen i krokstrandsgranit.

"Den spänst i viljan idrotten befordrar är av stort värde även för samhället. Därigenom skapas ett nytt släkte, som med gladare vilja ger sig hän åt samhällliga uppgifter." Så säger landshövding Jacobsson, huvudtalare vid invigningen den 21 augusti 1938. Därefter tävlas det i friidrott. På grund av duggregn och vind från sydväst blir resultatet inget vidare, rapporterar tidningen Bohusläningen. Man visar dock friskt humör, slår tidningen fast. Fotbollen tar vid och ett förstärkt krokstrandslag möter norska Kvik från Halden. Recensenten från Strömstad Tidning Norra Bohuslän hoppas att den slippriga planen skall sporra hemmalaget till tekniska finesser. Norrmännen vinner dock till slut med 4-2.

Den idrottsliga aktiviteten syns i fortsättningen följa samhällets och stenindustrins konjunktur. Under andra världskriget ligger idrottsverksamheten nere. 1945 bildas en ny förening, Krokstrands sportklubb, vars historia blir blott tioårig. Vid ingången till 60-talet uppstår den tredje föreningen, Krokstrands idrottsällskap. Under de kommande decennierna blandar klubben fotbollsspel med aktiviteter som bingo, bordtennis och poängpromenader.

Tidens tand nöter. Vid slutet av 1980-talet satsas pengar på en omfattande renovering av läktare, entréportal och omklädningsrum. Med den ursprungliga invigningen som förebild återinvigs Idefjordsvallen 1992. Idag satsar man på att anordna träningsläger för fotboll. Krokstrand är också känt för sin årligen återkommande dansfestival, under vilken Idefjordsvallen förvandlas till en enda stor campingplats.